

Doina

George Coșbuc

Copilo, tu ești gata
De-a pururea să plângi!
Și când ești tristă, Doino,
Tu inima ne-o frângi.
Dar nu știi cum, e bine
Când plângi, că-n urma ta
Noi plângem toți, și-amarul
Mai dulce ni-e așa.
Și toate plâng cu tine
Și toate te-nțeleg,
Că-n versul tău cel jalnic
Vorbește-un neam întreg.

Pe fete-n faptul serii
Le-ntâmpini la izvor,
Tu singură stăpână
Pe sufletele lor.
Le-nveți ce e iubirea
Și râzi cu ochi șireți,
Deodat-apoi te-ntuneci
Și cântece le-nveți:
Să cânte ziua-n luncă
Și seara când se-ntorc,
Când triste-n pragul tinzii
Stau singure și torc.

Când merg flăcăi la oaste
Cu lacrimi tu-i petreci
Și stai cu ei, ți-e milă
Să-i lași pustii, să pleci.
Cântând le-aduci aminte
De-o fată din vecini,
De mame și de-ogorul
Umplut acum de spini.
Și când i-omoară dorul
Și-n jurul tău se strâng,
Pui fluierul la gură
Și cânti, iar dânșii plâng.

E plin de oameni câmpul,
Tu, Doino,-n rând cu ei.
Moșnegi și oameni tineri
Și tinere femei

Adună fână-n stoguri
Și snop din spice fac -
Din scutece copilul
Când plânge-n săhăidac
Te duci și-l joci pe brațe
Și-l culci apoi pe sân,
Și-i cânti s-adoarmă-n umbra
Căpițelor de fân.

Din văi tu vezi amurgul
Spre culmi înaintând,
Pe coaste-auzi pâraie
Prin noapte zgomotând,
Și-ascuți ce spune codrul
Când plânge ziua-ncet
Ah, toate, Doino, toate
Te fac să fii poet.
Și, singură cu turma,
Privind pierdută-n zări
Spui munților durerea
Prin jalnice cântări.

Pe deal românul ară
Slăbit de-amar și frânt.
Abia-și apasă fierul
În umedul pământ.
Tu-l vezi sărman, și tremuri
Să-l mângâi în nevoi.
Și mergi cu el alături
Cântând pe lângă boi.
Iar bieții boi se uită
Cu milă la stăpân -
Pricep și ei durerea
Sărmanului român.

Eu te-am văzut odată
Frumoasă ca un sfânt,
În jur stăteau bătrânii
Cu frunțile-n pământ.
Cântai, ca-n vis, de-o lume
Trăită-ntr-alte vremi,
De oameni dragi, din groapă
Pe nume vrând să-i chemi.
Și-ncet, din vreme-n vreme,
Bătrânii-n jur clipeau
Și mânecile hainei
La ochi și le puneau.

Dar iată! Cu ochi tulburi
Tu stai între voinici,
Te văd cum juri și blestemi
Și pumnii ți-i rădici!
Pribegi de bir și clacă,
Copii fără noroc,
Tu-i strângi în codru noaptea
Sub brazi pe lângă foc.
Și cânti cu glas sălbatec,
Și-n jur ei cântă-n cor
Cântări întunecate
Ca sufletele lor.

Când știi haiduci în codru
Te prinzi cu ei fârtat,
Li-arăți poteci ascunse,
Pe stânci le-așterni tu pat.
Când pun picioru-n scară,
Ții roibul lor de frâu;
Grăbit, când prind ei pușca,
Scoți plumbii de la brâu:
Iar când ochesc, cu hohot
Tu râzi, căci plumbii moi
S-au dus în piept de-a dreptul
Spurcatului ciocoi.

Ai tăi suntem! Străinii
Te-ar pierde de-ar putea;
Dar când te-am pierde, Doino,
Ai cui am rămânea?
Să nu ne lași, iubito,
De dragul tău trăim:
Săraci suntem cu toții,
Săraci, dar te iubim!
Rămâi, că ne ești doamnă
Și lege-i al tău glas,
Învață-ne să plângem
C-atât ne-a mai rămas!